

СХВАЛЕНО
Вченою радою КрНУ
від 08.12.2022 р.
Протокол № 3

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора КрНУ
від 09.12.2022 р. № 206-1

ПОЛОЖЕННЯ
про оцінювання результатів навчання здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
у Кременчуцькому національному університеті
імені Михайла Остроградського

1 Загальні положення

1.1 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (далі – Положення) у Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського (далі – КрНУ) є основним нормативним документом, що регламентує основні принципи поточного та підсумкового оцінювання результатів підготовки здобувачів та умови їх реалізації, що затверджуються Вченою радою КрНУ відповідно до законодавства України про вищу освіту.

1.2 Це Положення спрямоване на реалізацію таких завдань:

- оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок, інших компетентностей), набутих у процесі навчання за певною освітньо-науковою програмою (далі – ОНП) та інформування здобувачів про якість досягнутих результатів;

- забезпечення дотримання принципів об'єктивного оцінювання та подолання елементів суб'єктивізму;

- підвищення мотивації здобувачів до систематичного засвоєння програмного матеріалу та активної роботи впродовж усього періоду навчання, переорієнтації їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;

- систематизацію знань здобувачів та їх активне засвоєння;

- недопущення розбіжностей між контрольними завданнями та змістом навчальної програми з навчальних дисципліни;

- забезпечення відкритості контролю, форм контрольних заходів і критеріями оцінювання знань, умінь та навичок;

- створення належних умов вивчення програмного матеріалу й підготовки до контрольних заходів;

- аналіз результатів навчання та вплив науково-педагогічного працівника (далі – НПП) на процес самостійної роботи здобувачів і ефективність освітнього процесу в цілому;

- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності освітньої діяльності НПП.

1.3 Реалізація основних завдань оцінювання результатів підготовки здобувачів у КрНУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контрольних заходів. За місцем, яке посідає контрольний захід в освітньому процесі, розрізняють: вхідний контроль, поточний контроль, підсумковий контроль.

1.4 Здобувачі мають бути чітко проінформовані про стратегію оцінювання, яка застосовується щодо їхньої навчальної програми; про те, які методи оцінювання будуть до них застосовані; які очікувані результати, а також проте, які критерії будуть використані при оцінюванні результатів навчання.

1.5 Підготовка здобувачів передбачає виконання відповідної ОНП КрНУ за певною спеціальністю робіт, а також запланований захист дисертації упродовж строку підготовки. Індивідуальний план роботи здобувача

погоджується з його науковим керівником та затверджується Вченою радою КрНУ упродовж двох місяців із дня зарахування.

1.6 Індивідуальний план роботи є обов'язковим до виконання здобувачем і використовується для оцінювання успішності запланованої роботи. Порухення строків виконання індивідуального плану роботи без поважних причин, передбачених чинним законодавством України, може бути підставою для ухвалення Вченою радою КрНУ рішення про відрахування здобувача.

1.7 Протягом строку навчання здобувач зобов'язаний виконати усі вимоги ОНП, зокрема навчальні: здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та психолого-педагогічної діяльності.

Усі здобувачі незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом.

Також здобувач зобов'язаний виконати усі вимоги до наукової складової програми: провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, публікувати наукові статті за темою дисертації, проводити експериментальне впровадження, оприлюднити результати дослідження на конференціях, семінарах та вчасно захистити дисертацію.

1.8 Наукова складова ОНП оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача і є невід'ємною частиною індивідуального плану. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючими спеціалізованими вченими радами, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Стан готовності дисертації до захисту визначається науковим керівником та випусковою кафедрою.

1.9 Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та рекомендація кафедри, на якій виконувалася дисертація.

2 Порядок організації оцінювання результатів навчання здобувачів

2.1 Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів проходить за результатами їх навчання. Перелік екзаменів та заліків визначається робочим навчальним планом, навчальною програмою дисципліни відповідно до галузі знань, спеціальності та спеціалізації.

2.2 Система оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів, набутих під час навчання, містить такі складники:

- вхідний контроль як діагностика вхідного рівня знань здобувачів;
- поточний контроль результатів навчальної діяльності здобувачів та оцінювання її результатів під час вивчення обов'язкових і вибіркових дисциплін;
- підсумковий контроль результатів навчальної діяльності здобувачів та оцінювання її результатів після вивчення дисциплін відповідно до навчального плану;
- комплексний екзамен із фаху після опанування освітньої складової підготовки здобувача.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань здобувачів і слугує НПП орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм і методів організації освітнього процесу.

Поточний контроль результатів навчальної діяльності здобувачів під час вивчення обов'язкових і вибіркових дисциплін здійснюється з метою перевірки знань, умінь та навичок під час проведення аудиторних (індивідуальних та практичних занять), а також для перевірки результатів виконання та захисту завдань самостійної роботи. Завданням поточного контролю є перевірка рівня: засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань та сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати завдання самопідготовки, здатності осмислювати сутність змісту матеріалу заняття, сформованості вмінь публічно чи письмово обґрунтувати власну точку зору, уміння працювати колективно, здатність нести відповідальність за надані рекомендації та прийняті рішення тощо.

Поточний контроль результатів навчання передбачає оцінювання:

- усне опитування;
- самооцінювання;
- презентацій;
- активність здобувачів;
- практичний контроль;
- тестовий контроль;
- рівень підготовки рефератів, есе з аналізом публікацій;
- переклади іншомовних текстів (при вивченні іноземних мов);
- рівень виконання завдань з поглибленого вивчення дисципліни;
- заліки.

Завдання поточного контролю зорієнтовані допомогти здобувачам організувати свою роботу самостійно, сумлінно та систематично щодо опанування матеріалу навчальних дисциплін і мають на меті:

- визначити повноту, глибину програми дисципліни та якість сприйняття матеріалу, що вивчається;
- виявити результат засвоєння дисципліни, рівень сформованості компетентностей;
- визначити недоліки у засвоєнні навчального матеріалу і спланувати заходи щодо їх усунення;

– виявити ступінь відповідальності здобувачів при підготовці до навчальних занять та визначити причини, що перешкоджають успішній систематичній навчальній роботі;

– виявити рівень навичок самостійної роботи й окреслити шляхи та засоби щодо їх розвитку;

– стимулювати інтерес здобувачів до змісту дисципліни та активність до пізнання.

Бали, отримані здобувачем за результатами поточного контролю з дисципліни, НПП заносить до Журналу обліку роботи та оголошує на кожному практичному/семінарському занятті.

У разі пропуску з поважних причина аудиторних занять здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій. Поважними причинами пропуску аудиторних занять можуть бути хвороба, виклик до суду, правоохоронних органів чи до військового комісаріату; відрядження; сімейні обставини тощо, що мають бути підтверджені документально – лікарняний, медична довідка, повістка, тощо. Порядок відпрацювання пропущених занять визначає викладач.

Поточний контроль за результатами наукової діяльності передбачає участь здобувачів у роботі наукових конференцій, круглих столів, підготовці публікацій, написання частини дисертаційного дослідження. Результати поточної успішності здобувачів є показником рівня засвоєння ними модулів навчальної програми.

Підсумковий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів з певної дисципліни навчального плану, що здійснюється в КрНУ у формі екзамену або диференційованого заліку.

На підсумковий контроль виносяться питання, задачі, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку рівня розуміння здобувачами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей як результатів навчання. Проведення підсумкового контролю з дисципліни передбачається робочою програмою дисципліни як окреме заняття в межах годин, визначених робочим навчальним планом на проведення практичних, семінарських занять, і проводиться на останньому за розкладом такому занятті.

Екзамен – це форма підсумкового контролю рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід за екзаменаційними білетами, складеними за програмою дисципліни і, здатності творчого використання накопичених знань, формування власного ставлення до проблеми. На екзамені оцінюванню підлягають:

– володіння категорійним апаратом, фаховою термінологією та теоретичними знаннями;

– вміння демонструвати практичні навички при розв’язуванні задач, вирішенні ситуацій;

– вміння продемонструвати креативність та системність знань, володіння сучасними методами, методиками при вирішенні практичних питань.

Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за екзаменаційними білетами, складеними за програмою дисципліни і затвердженими випусковою кафедрою. Екзаменаційні білети зберігаються на кафедрі. Щороку вони переглядаються та затверджуються в установленому порядку. Структура екзаменаційного білета та критерії оцінювання кожного типу екзаменаційних завдань визначає випускова кафедра, про що повідомляє здобувачів на початку вивчення дисципліни.

Якщо до екзаменаційного білета включаються як завдання блоки тестових питань, рекомендовано використовувати тести закритого типу (з варіантами відповідей) та відкритого типу (без варіантів відповідей). Відповідь здобувача на кожне із завдань екзаменаційного білета, залежно від рівня її повноти й коректності, оцінюється різною кількістю балів.

Загальна підсумкова оцінка вивчення дисципліни з підсумковим контролем у формі екзамену складається із суми результатів поточного та підсумкового контролю, яка фіксується в екзаменаційній відомості. Якщо здобувач був відсутній з неповажної причини, викладач виставляє у відомість не з'явився і ставить свій підпис.

Повторне складання екзаменів з кожної дисципліни допускається не більше двох разів. При незадовільній оцінці з першої спроби НПП з даної дисципліни, другий раз – комісії, яка створюється завідувачем випускової кафедри.

Здобувач, який набрав менше 35 балів (включно), не допускається до повторного складання екзамену і вважається таким, що має академічну заборгованість.

Диференційований залік – це форма підсумкового контролю рівня засвоєння здобувачами навчального матеріалу з окремої дисципліни на підставі результатів поточного контролю рівня знань, умінь та навичок здобувачів.

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів з обов'язкових та вибіркового дисциплін здійснюється відповідно до навчального плану або на підставі результатів поточного контролю, тестів тощо. Присутність здобувачів на екзамені та заліку є обов'язковою.

Результати поточного, підсумкового контролю є рівноцінними показниками рівня засвоєння здобувачами знань, набуття умінь та сформованості навичок, що визначені відповідною ОНП та навчальною програмою.

Академічні успіхи здобувачів визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується у КрНУ, реєструються з обов'язковим переведенням оцінок до Європейської кредитно-трансферної системи (далі – ЄКТС).

Таблиця оцінок ЄКТС дозволяє здійснювати прозоре тлумачення та конвертацію оцінок з однієї системи в іншу. Ця таблиця встановлює співвідношення між різними системами оцінок в Європейському просторі вищої освіти та за його межами.

Підсумкова оцінка навчальної діяльності здобувачів виставляється за такою шкалою:

Сума балів	За шкалою ECTS	За національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно
1–34	F	

Якщо здобувач за результатами поточного контролю з дисципліни набрав 60 і більше балів, а на екзамен і отримав нижчий результат, то НПП має право з метою з'ясування повноти оволодіння програмою дисципліни, сформованості умінь та навичок, поставити додаткові запитання в межах програми навчальної дисципліни. В такому випадку підсумкова оцінка з дисципліни визначається НПП з урахуванням балів (не більше 10), отриманих за відповіді на додаткові запитання, але не повинна перевищувати результатів поточного контролю. Підсумкова оцінка з дисципліни заноситься до відомості підсумкового оцінювання та індивідуальних планів роботи здобувачів. Результати підсумкового контролю оцінюється від 0 до 100 балів:

– здобувачам, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку А. При цьому оцінку 100 балів, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, виступали на конференціях тощо;

– здобувачам, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності, ставлять оцінку В;

– здобувачам, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку С;

– здобувачам, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку D;

– здобувачам, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни дисципліни та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку Е.

Здобувачі, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки FX або F, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і повторно перескласти підсумковий контроль.

Поточна робота здобувачів оцінюється теж від 0 до 100 балів. Кількість балів та їх розподіл за видами завдань під час поточного і підсумкового контролю з дисципліни та критерії оцінювання знань визначаються кафедрою та доводяться до відома здобувачів НПП на першому навчальному занятті з

дисципліни. При вивченні навчальних дисциплін, що складаються з кількох розділів та можуть викладатися однією або різними кафедрами, загальна оцінка з дисципліни розраховується як середньозважена за результатами підсумкового контролю.

3 Ліквідація академічної заборгованості

3.1 Ліквідація академічної заборгованості проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним випусковою кафедрою не пізніше початку наступної сесії. Здобувач, який не склав екзамен чи залік під час ліквідації академічної заборгованості відраховується з КрНУ.

4 Оцінювання результатів проходження практики

4.1 Оцінювання результатів набуття навичок та практичних умінь здобувачів під час проходження науково-педагогічної практики відбувається за 100-бальною шкалою. Умови регламентовані окремим положенням КрНУ.

Завідувач аспірантури
та докторантури

Наталія МОСЬПАН